

CORUPȚIA ȘI CRIMA ORGANIZATĂ. PREMISE ȘI CONSECINȚE, FACTORI DE INFLUIENȚĂ LA NIVEL GLOBAL

Adriana CAZACU

Doctorandă, Universitatea Liberă Internațională din Moldova,

Chișinău, Republica Moldova

e-mail: adrianacazacu1012@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-6847-7943>

Prezența unor afaceri ilegale la scară largă în economia unor țări poate avea o influență corupătoare asupra guvernelor acestor state, în special asupra aplicării legii și controlului la frontieră. Se cunoaște că afacerile ilegale asociate direct sau indirect cu acte de corupție implică nemijlocit interacțiunea dintre un agent public[□] și un reprezentant al sectorului privat. Astfel, prin cuplare/asociere, agenții publici corupți și afacerile ilegale pot genera îmbogățire ilicită, tolerarea și nesancționarea faptelor infracționale. Mita în raport cu afacerile ilegale contribuie la strângerea ilicită de capital, iar, prin mai multe aranjamente, oficialii corupți și grupurile criminale organizate adesea trimit fonduri peste granițele țării. Prin urmare, trei fenomene criminale – crima organizată, corupția și spălarea banilor – sunt strâns legate între ele. Aceste infracțiuni însă pot apărea și în mod individual. În multe cazuri, una din aceste fapte ilegale duce inevitabil la alta, astfel generând cercuri vicioase, interacțiuni sau intercalări între crima organizată și spălarea banilor, între crima organizată și corupție, între corupție și spălarea banilor, și inclusiv între toate trei.

Cuvinte-cheie: corupție, integritate, crimă organizată, spălare de bani, infracțiuni cibernetice, Organizația Națiunilor Unite, Oficiul European de Poliție.

CORRUPTION AND ORGANIZED CRIME. PREMISES AND CONSEQUENCES, FACTORS OF GLOBAL INFLUENCE

The presence of large-scale illegal business in the economies of some countries can have a corrupting influence on the governments of these states, especially on law enforcement and border control. It is known that illegal business directly or indirectly associated with acts of corruption directly involves the interaction between a public agent and a representative of the private sector. Thus, through coupling/association, corrupt public agents and illegal businesses can generate illicit enrichment, tolerance and non-sanctioning of criminal acts. Bribery in relation to illegal business contributes to illicit capital raising, and through several corrupt arrangements corrupt officials and organized criminal groups often send funds across the country's borders. Therefore, three criminal phenomena - organized crime, corruption and money laundering - are closely linked. However, these crimes can also occur individually. In many cases, one of these illegal acts inevitably leads to another, thus generating vicious circles, interactions or intercalations between organized crime and money laundering, between organized crime and corruption, between corruption and money laundering, and even between all three.

Keywords: corruption, integrity, organized crime, money laundering, cybercrime, United Nations, European Police Office.

CORRUPTION ET CRIME ORGANISÉ. CONDITIONS PRÉALABLES ET CONSÉQUENCES, FACTEURS D'INFLUENCE GLOBAUX

La présence d'entreprises illégales à grande échelle dans l'économie de certains pays peut avoir une influence corruptrice sur les gouvernements de ces États, en particulier sur l'application des lois et le contrôle des frontières. On sait que les entreprises illégales directement ou indirectement associées à des actes de corruption impliquent directement l'interaction entre un agent public et un représentant du secteur privé. Ainsi, par le couplage / association, les agents publics corrompus et les entreprises illégales peuvent générer un enrichissement illicite, la tolérance et l'interdiction d'actes criminels. La corruption liée à des entreprises illégales contribue à la collecte de capitaux illicites et, par le biais de plusieurs arrangements corrompus, des fonctionnaires corrompus et des groupes criminels organisés envoient souvent des fonds à travers les frontières du pays. Par conséquent, trois phénomènes criminels – le crime organisé, la corruption et le blanchiment d'argent - sont étroitement liés. Ces crimes peuvent également se produire individuellement. Dans de nombreux cas, l'un de ces actes illégaux en entraîne inévitablement un autre, générant ainsi des cercles vicieux, des interactions ou des entrelacs entre la criminalité organisée et le blanchiment d'argent, entre la criminalité organisée et la corruption, entre la corruption et le blanchiment d'argent, et y compris entre les trois.

Mots-clés : corruption, intégrité, crime organisé, blanchiment d'argent, cybercriminalité, Nations Unies, Office Européen de police.

КОРРУПЦИЯ И ОРГАНИЗОВАННАЯ ПРЕСТУПНОСТЬ. ПРЕДПОСЫЛКИ И ПОСЛЕДСТВИЯ, ФАКТОРЫ ГЛОБАЛЬНОГО ВЛИЯНИЯ

Наличие широко распространенного нелегального бизнеса в экономике некоторых стран может оказывать коррумпированное влияние на правительства этих государств, особенно на правоохранительные органы и пограничный контроль. Известно, что незаконный бизнес, прямо или косвенно связанный с коррупционными деяниями, напрямую предполагает взаимодействие государственного агента и представителя частного сектора. Таким образом, путем объединения, коррумпированные государственные агенты и незаконный бизнес могут вызвать незаконное обогащение, терпимость и отказ от санкций в отношении преступных действий. Взятничество в связи с незаконным бизнесом способствуют незаконному обогащению, а коррумпированные чиновники и организованные преступные группы часто переправляют средства за рубежом с помощью нескольких коррупционных схем. В этой связи, следует отметить, что, три криминальных явления - организованная преступность, коррупция и отмыывание денег - тесно связаны между собой. Однако, эти преступления также могут происходить индивидуально. Во многих случаях одно из перечисленных незаконных действий неизбежно приводит к другому, создавая порочные круги, взаимодействия или взаимосвязи между организованной преступностью и отмыыванием денег, между организованной преступностью и коррупцией, между коррупцией и отмыыванием денег, в том числе между всеми тремя составляющими.

Ключевые слова: коррупция, честность, организованная преступность, отмыывание денег, киберпреступность, ООН, Европейское полицейское управление.

Introducere

Crima organizată transnațională este o problemă gravă în multe state membre ale Consiliului Europei deoarece reprezintă o amenințare majoră pentru statul de drept și are consecințe esențiale asupra economiei

și societății. Fenomenul corupției este strâns legat de climatul moral al societății și trebuie să recunoaștem că societățile în tranziție sunt mai vulnerabile la corupție. Corupția este răspândită și omniprezentă în aceste societăți, iar în cele mai multe cazuri, lupta rea-

lă cu acest flagel este una doar declarativă. Realitatea îngrijorătoare constă în faptul că instituțiile implicate în combaterea corupției, pot fi și ele afectate de acest fenomen, fapt ce generează neîncrederea cetățenilor în organele statului, inclusiv în justiție. Pe de altă parte, acestea se pot asocia cu unele grupări criminale pentru ași realiza scopurile ilicite. Astfel, aservind unor grupuri de interese și mimând lupta reală cu fenomenul corupției, aceste entități nu se mai pot bucura de încrederea cetățenilor, care vor să trăiască într-o societate în care supremația legii și toleranța zero la corupție sunt printre principiile de guvernare. Într-un alt context, neîncrederea cetățenilor reprezintă un obstacol în implementarea eficientă a măsurilor anticorupție ce țin de denunțarea potențialelor abuzuri sau practicilor de corupție. Unul din motive ar fi neîncrederea în autoritățile care luptă cu corupția și în actul justiției. Astfel, deși corupția este percepută ca un adevărat dușman al statului de drept, al democrației, legalității, echității judiciare, aceste persoane preferă să tacă. Corespunzător, premisele de asociere a corupției și crimei organizate ar putea să crească, fiind omniprezente în toate structurile statale.

Metode de cercetare utilizate. În vederea realizării scopului trasat, în prezenta cercetare științifică au fost aplicate o serie de metode, printre care: metoda logică, sistemică, istorică, comparativă.

Idei principale ale cercetării

În ultimul secol, guvernanta globală nu a reușit să mențină ritmul globalizării economice, astfel, o deschidere fără precedent a avut loc în sfera comerțului, finanțelor, călătoriilor etc. Acest fapt, a generat o creștere economică și bunăstare pe de o parte, însă pe de altă parte s-au iscat oportunități pentru infractorii de a-și dezvolta diferite afaceri prospere. Crima organizată s-a diversificat, s-a globalizat și a atins proporții macroeconomice, iar mărfurile ilicite care provin de pe un continent, fiind traficate și comercializate pe altul.

În concluzie, globalizarea aduce multe beneficii și oportunități, dar și multe provocări. Una din provocări se referă la crima organizată, care poate obține venituri ilegale de pe urmele traficului ilegal de persoane, arme, droguri, tutun, medicamente, produse contrafăcute, astfel, provocând pierderi bugetare, aducând prejudicii consumatorilor și întreprinderilor producătoare.

Grupările criminale sunt astăzi cu adevărat o problemă transnațională: o amenințare la adresa securității, mai ales în țările sărace și pline de conflicte. Se cunoaște că criminalitatea alimentează corupția, se infiltrează în afaceri și politică, și împiedică dezvoltarea țărilor. De regulă, corupția și crima organizată sunt aferente statelor cu regimuri dictatoriale, oligarhice, nedemocratice, în tranziție etc.

Organizația Națiunilor Unite (ONU) în Declarația de la Napoli¹ recunoaște că criminalitatea organizată reprezintă o amenințare majoră pentru cetățeni, are o influență coruptă asupra instituțiilor statului și poate avea impact direct asupra politicilor de stat în domeniile sociale, economice și politice. Aceeași organizație internațională, în 1996, face referire la folosirea de către criminalitatea organizată, a violenței, intimidării și corupției pentru a obține profit sau pentru a controla teritoriul și piețe.² Respectiv, aceste abordări au fost introduse în *Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate*, document care prevede măsuri necesare a fi întreprinse în vederea prevenirii și combaterii corupției și a criminalității organizate în sectorul public.

Astfel, potrivit art.8 din *Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate*, fiecare stat parte adoptă măsuri legislative și

¹ UN GA Resolution 49/159 Naples Political Declaration and Global Action against Organized Transnational Crime, 23.12.1994, disponibil pe <http://www.un.org>.

² UN GA Resolution 1996/27, Implementation of the Naples Political Declaration and Global Action Plan against Organized Transnational Crime, 24.07.1996, disponibil pe <http://www.un.org>.

alte măsuri necesare pentru a atribui caracterul de infracțiune, în cazul când actele au fost săvârșite cu intenția faptei de a promite, a oferi sau a acorda unui agent public, direct ori indirect, un avantaj necuvenit, pentru el însuși sau pentru o altă persoană ori entitate, cu scopul de a îndeplini sau de a se abține să îndeplinească un act în exercitarea funcțiilor sale oficiale; faptei unui agent public de a solicita sau de a accepta, direct ori indirect, un avantaj necuvenit, pentru el însuși sau pentru o altă persoană ori entitate, cu scopul de a îndeplini sau de a se abține să îndeplinească un act în exercitarea funcțiilor sale oficiale.

Totodată, în corespundere cu art.9 al Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, fiecare stat parte, după cum este necesar și în conformitate cu sistemul său juridic, adoptă măsuri eficiente de ordin legislativ, administrativ sau altele pentru a promova integritatea și a preveni, a descoperi și a pedepsi corupția agenților publici.

Corupția creează condiții optime pentru sporirea vulnerabilităților, îndeosebi a celor din domeniul politic, diplomatic și economic. Prin mecanismele sale, prin relațiile pe care le viciază și efectele sociale grave pe care le produce și le induce, aceasta oferă mari oportunități de apariție a unor „nișe“ în sistem, fapt fructificat de elemente antisociale.³

Consiliul Europei, a atras atenția asupra existenței legăturilor dintre criminalitatea organizată și corupție astfel că, unul dintre cele 20 de principii care ghidează lupta împotriva corupției, adoptate în 1997, ia în considerare aspectele luptei împotriva corupției și conexiunile posibile cu criminalitatea organizată și spălarea banilor.⁴

³ https://cssas.unap.ro/ro/pdf_publicatii/is14.pdf

⁴ Council of Europe: Resolution (97)24 on the 20 Guiding Principles for the fight against corruption, 06.11.1997, disponibil pe <http://www.coe.int>.

Cu referire la Republica Moldova, se menționează că în Raportul privind implementarea Acordului de asociere RM - UE din 2017, Uniunea Europeană a subliniat că „sunt necesare mai multe eforturi de reformare pentru îmbunătățirea statului de drept și a mediului de afaceri, care sunt în continuare afectate de corupția endemică”. În domeniul spălării banilor, raportul a constatat că este necesar un cadru și o strategie legislativă nouă și cuprinzătoare, care să conțină prevederile necesare pentru o implementare eficientă și control, împreună cu resurse sporite pentru autoritățile relevante. Declarația comună de după cea de-a treia întâlnire a Consiliului de Asocieri între Uniunea Europeană și Republica Moldova a scos în evidență nevoia unor modificări legislative, dar și angajamentul pentru mai multe consultări cu societatea civilă.

Prin urmare, economiile slab dezvoltate trebuie să se protejeze împotriva spălării banilor atât din interior, cât și din exterior. Lupta internă împotriva spălării banilor înseamnă lupta împotriva corupției, privatizărilor frauduloase, fraudelor bancare și evaziunii fiscale. Combaterea plasamentului fondurilor spălate la nivel internațional ajută la protejarea afacerilor interne și a cetățenilor împotriva concurenței neloiale a subiecților implicați în spălarea banilor și a organizațiilor de finanțare a terorismului.⁵

Potrivit informațiilor publicate pe portalul www.europarl.europa.eu, aproximativ 3.600 de organizații infracționale active în UE, dintre care 70% operează la nivel transfrontalier, astfel, crima organizată a devenit o adevărată problemă europeană. Încă în anul 2012, Parlamentul European a instituit o comisie specială pentru a aborda crima organizată, corupția și spălarea de bani și a evalua problema și impactul acesteia asupra economiei și societății UE. Astfel, deputații europeni au ajuns la concluzia creării unui cadru unic pentru abordarea mai eficientă a problemei.

⁵ https://profiles.rise.md/upload/200323-sarco_vasile_the-sis.pdf

mei date, astfel, acesta ar trebui să includă o definiție unică a crimei organizate, corupției și spălării de bani pentru toate statele membre, să faciliteze cooperarea la nivel juridic și polițienesc și să creeze Biroul Procurorului European pentru ameliorarea și coordonarea investigațiilor naționale. Totodată, pentru a reduce sursele financiare ale crimei organizate, deputații europeni au cerut abolirea secretelor bancare și eliminarea paradisurilor fiscale din UE.

Oficiul European de Poliție (EUROPOL) atrăgea atenția asupra legăturilor dintre criminalitatea organizată și corupție, recomandând o evaluare a vulnerabilităților sectorului public și privat la corupție, luând în considerație metodele și mijloacele coruptibile utilizate de către grupurile de crimă organizată.

În condițiile tendințelor internaționale care se dezvoltă în lume, corupția ocupă un loc dominant, astfel încât, aceasta se manifestă prin variate forme și contexte, mai ales în sfera economică. Aceasta se datorează faptului că nu există hotare naționale pentru infracționalitatea bancară, informațională sau a cyber-criminativității, iar experiența, în ceea ce privește lupta cu aceste forme de criminalitate, este încă insuficientă. De menționat că, evoluția și revoluția tehnologiilor informaționale a adus mari avantaje pentru toate domeniile societății noastre moderne, totuși, în paralel, s-a remarcat o evoluție și o revoluție în criminalitatea high-tech. Tehnologiile digitale puternice au făcut din Internet nu doar sursa de informare, comunicare, divertisment și educație, ci și o oportunitate pentru criminalitate, care poate fi asociată direct sau indirect cu unele acte de corupție în cazul în care acestea sunt asociate cu infracțiuni de spălare de bani sau finanțare a terorismului. Este clar că combaterea eficientă a criminalității cibernetice va necesita o cooperare globală eficientă, implicând un grup mult mai larg de țări decât actualii semnatori ai Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea cibernetică.

Se cunoaște că corupția este adesea intercalată cu crima internațională organizată și este asociată cu spălarea banilor sau unele infracțiuni cibernetice. Practicile de corupție se auto-întăresc și apar atunci când crima organizată se infiltrează în instituțiile statului. Uneori, activitatea criminală poate fi integrată și afiliată atât de profund cu politica coruptă și afacerile legitime, încât va fi dificil să le deosebești. De aceea, cooperarea dintre țări, instituții internaționale și agențiile de aplicare a legii este esențială în contracararea acestui fenomen. În caz contrar, veniturile din corupție și crima organizată vor fi ascunse în străinătate sau în spațiul cibernetic.

Făcând o retrospectivă, observăm că dacă spălarea banilor era „expresia populară a criminalității” la mijlocul anilor 1990, corupția a devenit un fenomen îngrijorător pe măsură ce intrăm în următorul secol.⁶ Astfel, multe partide politice aflate la putere au folosit cu bună știință crima organizată pentru propriile lor scopuri politice. Sistemele politice au ales să se cupleze cu crima organizată pentru a rămâne la putere, pentru a elimina opoziția sau pentru a strânge fonduri, prin utilizarea unor metode specifice, precum obținerea de sprijin și asistență prin corupție.⁷ Respectiv, această metodă, fiind considerată ca un instrument unic de puternic.

Capacitatea de a corupe permite cuiva să cumpere protecție împotriva aplicării legii, eliminarea concurenței și, prin urmare, acumularea de capital. Se atestă că capacitatea de a corupe depinde de cât de integrat este individul sau grupul infracțional în societatea „legitimă”. Astfel, dacă și-au asigurat o poziție de influență și putere și, prin urmare, s-au integrat în structurile statului fie în sfera economică, politică sau domeniul de aplicare a legilor/justiției, activitățile acestora este mai ușor de definit ca fiind

⁶ https://digitalcommons.osgoode.yorku.ca/cgi/viewcontent.cgi?article=2228&context=scholarly_works&httpsredir=1&referer=

⁷ Ibidem.

legitime. Odată cu această integrare confortabilă, deciziile luate, politicile adoptate și acordurile semnate nu sunt definite ca fiind din categoria celor care pot genera corupție sau promova anumite interese, ci mai degrabă ca operațiuni „normale” de afaceri sau practici legale aferente unor domenii.

În forma sa cea mai avansată, crima organizată este atât de bine integrată în instituțiile responsabile de domeniul economic, politic și social ale societății legitime, încât aceasta poate să nu mai fie recunoscută ca o activitate criminală⁸, ci percepută ca o activitate legală și firească.

Conceptul de corupție nu trebuie izolat de politică, de contextul social și de tot ce poate constitui crimă organizată, spălare de bani sau alte infracțiuni asociate. Totodată, nu putem susține că în anumite țări corupția este mai tolerantă iar în altele nu, în mare măsură totul depinde de cât de infiltrat este acest fenomen în structurile statului, în economiile acestor țări, în sistemele politice sau domeniile de aplicare a legii, care aparent poate crea impresia că luptă aprig cu fenomenul corupției, nu admit și nu tolerează careva ilegalități în activitatea acestora. Realitatea însă fiind alta, aceste instituții activând în interesul unor clanuri, care își aprobă prin intermediul politicului propriile legi și își instituie propriile practici „legale”, care ulterior sunt utilizate în anumite scheme infracționale. Aceste scheme infracționale, pot fi protejate direct de unele entități publice de aplicare a legii, iar activitățile desfășurate fiind susținute de cadrul normativ ambiguu și lacunar.

Dacă la început crima organizată avea drept scop suprem doar obținerea unor profituri imense, în prezent ea tinde și spre acapararea puterii politice. Organizațiile criminale nu numai că devin tot mai puternice și mai diversificate, dar și capătă tot mai evident forme sistematice de interacțiune în scopul dezvoltării activității ilicite îndreptate spre sporirea

⁸ Ibidem

veniturilor pieței negre și lărgirea posibilităților de infiltrare în businessul legal.⁹

Organizațiile criminale au diverse direcții de activitate: traficul și comerțul cu stupefiante, organizarea și desfășurarea unor afaceri comerciale și industriale în plan național și internațional, inițierea, organizarea și desfășurarea unor lovituri asupra depozitelor de valori și asupra instituțiilor bancare; desfășurarea traficului de valori și valută, elaborarea unor scenarii pentru ocuparea posturilor în domeniul economic și politic al societății prin metode și mijloace adecvate, inclusiv manipularea alegerilor și alte forme de vicii.¹⁰

Veniturile substanțiale, obținute din aceste activități, sunt folosite adesea de către structurile criminale organizate pentru a pătrunde și controla organizațiile legale, asigurând-și și o aparență de legalitate, reușind să influențeze din interior organele publice, agenții economici.¹¹

Cu referire la corupția generată de criminalitatea organizată și interferența acesteia cu mediul privat se menționează că acest fenomen este mai puțin perceput de către public.¹² Corespunzător, unele firme private pot deveni țintă pentru grupurile de crimă organizată care încearcă să-și spele banii rezultați din activitatea infracțională. Poziția firmelor vizate depinde de domeniul economic în care acestea își desfășoară activitatea. Aceste firme pot fi în situația de a fi victimele acestor infracțiuni, fie colaborează cu crima organizată. A altă perspectivă este cea în care firma însăși desfășoară activități de crimă organizată și reinvestește capitalul ilicit în afaceri licite.¹³

⁹ https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Crima%20organizata%20in%20RM.pdf

¹⁰ C. Creangă, *Criminalitatea internațională și drepturile omului*, Chișinău, 2000, p.26-28.

¹¹ https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Crima%20organizata%20in%20RM.pdf

¹² *Studiu privind relaționarea dintre criminalitatea organizată și corupție* Disponibil: http://www.mai-dga.ro/wp-content/uploads/2017/01/Raport-de-cercetare_CRIMA-ORGANIZATA-CORUPTIE.pdf

¹³ Ibidem.

Crima organizată este caracterizată ca o antrepriză orientată spre scop. Sectorul privat fiind de fapt orientat spre profit, având la dispoziție instrumente legale. Astfel, unele firme, având interes să corupă funcționarul public pentru a scăpa de controale, a facilita obținerea unei autorizații, a ascunde o evaziune fiscală etc. Aceasta e latura activă a sistemului privat în raport cu corupția. Pe măsură ce afacerile sunt mai mari crește fenomenul structurat de corupere dinspre sectorul privat spre sectorul public și se înfățișează sub forma crimei organizate.¹⁴

Un alt aspect important care necesită a fi menționat se referă la concurența de piață, astfel, anumite firme, având interesul să elimine sau să reducă concurenții de pe piață pot recurge la metode legale (reducerea prețului) sau ilegale (folosind instrumentele administrative ale statului, cumpărând, corupând instituțiile de control sau cele care acordă drepturi, efectuarea abuzivă a unor controale de stat, inclusiv în domeniul fiscal; crearea unor impedimente la eliberări actelor permissive etc.). Astfel, aservind structurile de control administrativ, acestea pot fi utilizate împotriva unor agenți economici pentru a putea fi înlăturați de pe piață. Acestea sunt situațiile în care sectorul privat apare în duplicitatea, dualitatea lui: victimă controlată abuziv de către stat suportând amenzi la limita maximă și actor activ în eliminarea concurenței, utilizând ca instrument administrația publică.¹⁵

De menționat că anumite sectoare ale economiei profitabile din punct de vedere economic, prezintă un interes mai mare pentru criminalitatea organizată. Aceste sectoare pot fi legate de domeniul serviciilor, construcțiilor, agriculturii, comerțului cu bunuri accizate, achizițiilor publice, infrastructurii

¹⁴ Studiu privind relaționarea dintre criminalitatea organizată și corupție Disponibil: http://www.mai-dga.ro/wp-content/uploads/2017/01/Raport-de-cercetare_CRIMA_ORGANIZATA-CORUPTIE.pdf

¹⁵ Ibidem.

rutiere, activităților de import/export, inclusiv sectorul energetic etc. Corespunzător, se menționează faptele infracționale aferente acestor domenii precum: furtul de produse petroliere din conducte și comercializarea lor după procesare, evaziunea fiscală, subevaluarea bunurilor tranzitate prin vamă, contrabanda, exploatarea minerale (pietriș, nisip),¹⁶ inclusiv, abuzurile și delapidări aferente domeniului silvic (tăieri ilicite, vânzarea și exportul ilicit de lemn etc.).

Se evidențiază că în situația în care evaziunea fiscală comisă este în proporții considerabile, urmare a unor controale ineficiente sau lipsă de controale, apare riscul ca agenții publici (inspectorii fiscali sau reprezentanții organelor de drept) care examinează aceste cazuri să poată fi corupți mai ușor, deoarece, ambele părți vor avea de câștigat: firma va continua să plătească taxe mai mici decât cele legale fără a fi tras la răspundere, iar oficialul va primi mita.

În concluzie, domeniul privat este unul vulnerabil la corupție și se poate asocia cu crima organizată. Astfel, structurile de crimă organizată cel mai des investesc în afaceri legale, banii fiind obținuți din afaceri ilicite. Din aceste considerente, la nivel european se promovează politici noi de responsabilitate socială corporativă, care au componente de integritate și de practici etice și integre în interiorul companiei. De exemplu în Marea Britanie a intrat în vigoare *bribery act* care angajează răspunderea până la ultimul subordonat.

Integritatea în sectorul privat este o componentă care, alături de integritatea sectorului public trebuie consolidată și avută în vedere atât pentru construirea unui sistem național de integritate cât și pentru asigurarea unui climat sănătos pentru afaceri.¹⁷

Evenimentele legate de corupție și crima organizată, care s-au perindat în întreaga lume reprezintă dovada clară a vulnerabilității în fața corupției a tu-

¹⁶ Ibidem.

¹⁷ Ibidem.

turor statelor, indiferent de nivelul lor de dezvoltare sau de civilizație.¹⁸

Complementar, menționăm că mai nou grupările de tip mafiot încearcă și chiar reușesc cu ușurință să pună mâna pe o bună parte a presei și a altor mijloace de informare în masă. Aceasta pentru că presa prezintă o importanță aparte pentru grupurile mafioate, ea fiind folosită cu eficiență atât pentru atacuri concertate împotriva persoanelor sau organizațiilor incomode sau rivale, cât mai ales pentru a preveni atacurile sau dezvoltările ce le pot face ziariștii în legătură cu afacerile subterane ale mafioților și diferite manifestări de corupție¹⁹. În esență, modul în care presa relatează despre fenomenul corupției depinde de climatul politic al țării și de gradul de politicizare a acestora. Marea problemă în cazul dat e că, presa mare este aservită, iar informațiile nu ajung, de cele mai multe ori, în mod corect. Astfel, în cazul dat putem vorbi despre potențiale fapte de corupție în presă. În această ordine de idei, se prezumă că presa ar putea fi pe lista amenințărilor la adresa securității naționale, alături de terorism, corupție și crima organizată.

Actualmente, corupția a atins cote dezastruoase, devenind axa de integrare a relațiilor mafioate, iar proporțiile ei actualmente prezintă un pericol considerabil pentru securitatea națională. Această situație impune intensificarea luptei nu doar contra persoanelor corupte, ci și contra fenomenului corupției ca atare.²⁰

Concluzii

Fenomenul corupției este foarte frecvent întâlnit în actuala societate și este deosebit de grav, deoarece poate favoriza interesele unor grupări criminale în

¹⁸ Gurin V. și alții. Corupția. Studii privind diferite aspecte ale corupției în Republica Moldova. Chișinău: Arc, 2000. p. 73.

¹⁹ https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Crima%20organizata%20in%20RM.pdf (vizitat la 05.10.2021)

²⁰ https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Crima%20organizata%20in%20RM.pdf (vizitat la 05.10.2021)

domeniul economic. Astfel, însușind, deturnând și folosind resursele publice în interesul unor grupuri de persoane. Totodată, generând ocuparea unor funcții publice urmare a unor relații afiliate unor grupuri de interese, efectuarea unor tranzacții financiare și achiziții dubioase. Prin urmare, infracțiunile precum contrabanda, corupția, falsificarea banilor, spălarea lor, în ultimii ani au devenit de mari proporții și de un rafinament extrem, devenind deosebit de intense și periculoase pentru toate domeniile economiei sociale, inclusiv pentru politica internă și externă a statelor. Din acest considerent, lupta contra corupției ar trebui să constituie centrul preocupărilor societății internaționale. Până la moment, în cadrul procesului de instituționalizare a cooperării internaționale în prevenirea și combaterea corupției au fost elaborate un șir de instrumente necesare pentru contracararea acestui fenomen. În acest context, fiind fondate o multitudine de organizații, organisme internaționale care au ca scop major combaterea corupției. Corespunzător, agenda anticorupție la nivel internațional ar trebui să includă cooperarea și comunicarea eficientă în domeniul prevenirii și combaterii corupției în sectorul public și privat. Conștientizarea problemelor legate de corupție la nivel politic, aplicarea eficientă a politicilor anticorupție, stabilirea unor obiective clare și tangibile și crearea unui climat general de responsabilitate politică, ar trebui să constituie un deziderat pentru toate guvernele. Totodată, instituțiile globale, cum ar fi Banca Mondială și Fondul Monetar Internațional, trebuie să își consolideze eforturile existente în domeniile strategice afectate de corupție.

Referințe bibliografice

1. CRISTEA, G. Siguranța frontierelor Republicii Moldova, prin prisma existenței unei zone necontrolate de către autoritățile centrale moldovenești, în Revista Institutul Național al Justiției, nr. 1-3(231-233)/2020/ISSN 1811-0770.

2. CREANGĂ, C. Criminalitatea internațională și drepturile omului, Chișinău, 2000.

3. GURIN, V. și alții. Corupția. Studii privind diferite aspecte ale corupției în Republica Moldova. Chișinău: Arc, 2000.

4. CRISTEA, G. Organizațiile regionale și internaționale în lupta împotriva crimei organizate, în Revista Națională de Drept, nr. 1-3(231-233)/2020/ISSN 1811-0770; 2.

5. Crima organizată în republica Moldova. Disponibil: <https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imagfile/Crima%20organizata%20in%20RM.pdf>.

6. Corruption and organized crime: Lessons from history. Disponibil: https://digitalcommons.osgoode.yorku.ca/cgi/viewcontent.cgi?article=2228&context=scholarly_works&httpsredir. (vizitat la 05.10.2021)

7. Eficientizarea gestiunii activității de prevenire și combatere a spălării banilor. Disponibil: https://profiles.rise.md/upload/200323-sarco_vasile_thesis.pdf (vizitat la 05.10.2021)

8. Implicațiile corupției și criminalității organizate asupra securității naționale și internaționale, Florena Esther STERSCHI, doctorandă, în Revista Legea și viața, 2014. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Implicatiile%20coruptiei%20si%20criminalitatii%20organizate%20asupra%20securitatii%20nationale%20si%20internationale.pdf. (vizitat la 21.10.2021)

9. POALELUNGI, M. Strategia Națională de Securitate a Republicii Moldova ca instrument de protejare a Securității Naționale, co-autor, dl Poalelungi M., dr. hab.,

conf. univ., în Revista Supremația Dreptului, nr. 4/2019/ISSN 2345-1971, pag. 32-42.

10. Studiu privind relaționarea dintre criminalitatea organizată și corupție. Disponibil: http://www.mai-dga.ro/wp-content/uploads/2017/01/Raport-de-cercetare_CRIMA-ORGANIZATA-CORUPTIE.pdf (vizitat la 21.10.2021)

11. VON LAMPE, K. 'Not a process of enlightenment: the conceptual history of organized crime in Germany and the United States of America'. Forum on Crime and Society Vol. 1 No. 2, December 2001, pp. 99-116. 2 As well as the substantive offences of money laundering, corruption, and obstruction of justice.

12. https://cssas.unap.ro/ro/pdf_publicatii/is14.pdf, (vizitat la 10.10.2021).

13. <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-fight-against-crime/>, (vizitat la 05.10.2021).

14. <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports>, (vizitat la 21.10.2021).

15. <http://www.organized-crime.de/>, (vizitat la 21.10.2021).

16. <https://www.gallup-europe.be/>, (vizitat la 21.10.2021).

17. <https://ec.europa.eu/>, (vizitat la 05.10.2021).

18. <https://www.europarl.europa.eu/portal/ro>, (vizitat la 05.10.2021).

19. <https://www.europol.europa.eu/>, (vizitat la 23.10.2021).

20. <https://eur-lex.europa.eu/>, (vizitat la 23.10.2021).